

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Új élet az öreg vár árnyékában.

Gyalu község református dalosköre lelkes ünnepséget rendezett zászlójának fölavatására. Az ünnepségen részt vett a szomszédos falvak lakossága is. De a közelben fekvő Kolozsvárról is sokan rándultak ki, hogy együtt ünnepeljenek Gyalu derék

várra vezető utat. A fejedelmi korban I. Rákóczy György építette újra a régi alapokon a gyalui várat. Nagy uradalom tartozott hozzája s fontos gyülekező helye volt Erdély hadierejének. Mária Terézia királynő a várat Erdély akkori kormányzójának, gróf Bánffy

Zászló-szentelés Gyaluban.

magyar népével. Az együttlétnek országos színezetet adott az a körülmény, hogy az ünnepségen a Kolozsváron folyó kántor-képző tanfolyam résztvevői is megjelentek.

Gyalu ünnepségének vendégei azonban nemcsak a jelennek örvendeztek, hanem a múlt iránt is lerótták kegyeletüket. Sokan megnézték ugyanis a falu történelmi emlékeit s ezek között a hírneves Gyalu-várat. Ennek a várnak az alapjait az Árpád-házi királyok vetették meg. Szent László a nagyváradi püspökség tulajdonába bocsátotta a várat, amely mint tekintélyes erődítmény védelmezte a Szamos folyó mentén Kolozs-

Györgynek adta zálogba. Hosszu időn át ennek a családnak birtokában volt s némi megszakítás után újra a gróf Bánffyok kezére került.

Az első Bánffy György gubernátorsága idejében, 1702-ben, fényes lakodalmi ünnepség zajlott le a gyalui várbán. Erdély főkormányzójának leánya egy magyarországi főurhoz ment férjhez. Az akkori Erdélynek minden nevezetes családja összesereglett erre az ünnepségre, sőt az uralkodóház is képviseltette magát. Napokig tartott a vendégeskedés, az egykori krónikások elragadtatással írják a gyalui lakodalom pompás mozzanatairól.

S ma a zászlószentelő ünnepség résztvevői mit láttak a régi emlékek színhelyén? Az öreg vár némán hallgat, elmúlt belőle a vígság, az élet zaja. A vár látogatói az emberi dicsőség mulandóságának érzetével hagyták el a történelemnek eme nevezetes helyét.

Am megvigasztalódtak s új reménységre gerjedtek, amikor a várból alászállva a templom és iskola körül ott találták a vigadozó és ünneplő magyar népet!

Az élet tehát nem halt meg a vár zajának elcsendesedésével, hanem mélyebbre bocsátotta gyökerét a nép halhatatlan lelkébe.

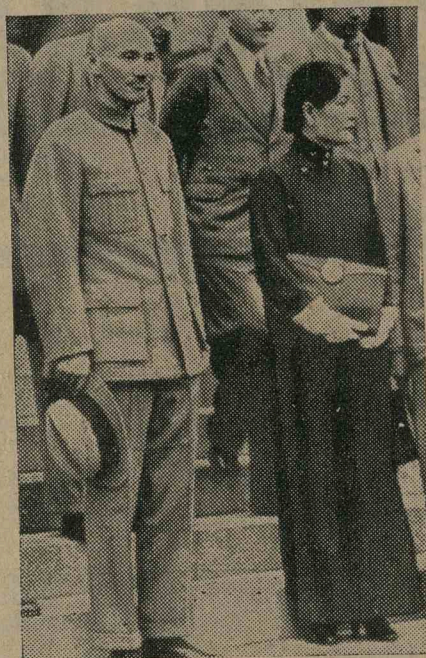
Ebből a lélekből sarjadt ki a magyar dal szép ünnepe, ez a lélek szerzett és szentelt zászlót az öreg vár árnyékában a magyar művelődésnek.

Arab muzikusok játéka.

A nemzetközi érintkezésben egyre nagyobb szerepet játszanak az arabok. A világháború után az angolok és franciák igyekeztek befolyást gyakorolni rájuk, az arabok azonban arra törekedtek, hogy nemzeti önállóságukat kivívják. Így lassanként ellentétbe kerültek pártfogóikkal. A haladás útján az arabok is nagy utat tettek meg, de még mindig más szokásoknak hódolnak, mint Európa népei. Képiünk híven ábrázolja az arabok öltözködését. Az is feltűnhetik a képen, hogy a hegedűt játék közben nem álluk alatt tartják, hanem maguk elé engedik.

Csang Kaj Sek kínai tábornagy és felesége.

A japán-kínai háború két éves fordulója alkalmából a tábornagy kiáltványt intézett a kínai néphez. A kiáltványban kitartásra és ellenállásra buzdítja a kínaiakat. Felesége az Egyesült-Államok népéhez intézett rádiószózatot a kínaiak érdekében.

A bolgár miniszterelnök külföldi útja.

Kiosseivanov, bolgár miniszterelnök és külügyminiszter Berlinben és Belgrádban tett látogatásokat. A miniszter mindkét országban fontos külpolitikai természetű tárgyalásokat folytatott.

Kiosseivanov, bolgár miniszterelnök és külügyminiszter.

Tárgyalások utján.

Legutóbbi cikkünkben felvetettük a kérdést: háboru, vagy béke? Az akkori feszült légkörben, meg kellett állapítanunk, hogy a háboruhoz közelebb állunk, mint a békéhez. Azóta némi enyhülés állott be. Danzigban még mindig nem történt döntés s habár a legújabb jelentések arról számolnak be, hogy lizenötezer német katona van Danzigban és Sikorski lengyel tábornok egyik cikkében harcias hangot üt meg, a cikk végén mégis kijelenti, hogy a béke, vagy véres összetűzés pillanataiban egyedül Németország kezében van a helyzet kulcsa. Tehát a lengyelek maguk is elismerik, hogy Németország kezében van a háboru, vagy a béke sorsa. Nem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy Anglia már több ízben kinyilvánította, hogy a danzigi kérdést békés megegyezés utján is meg lehet oldani. Valószínűnek látszik tehát, hogy Németország Danzig felfegyverzésében csak addig megy el, amíg az angolok által megjelölt határt nem lépi át. Németország is tudatában van annak, hogy Anglia és Franciaország már leszögezte az álláspontját a danzigi kérdésben, tehát sulyosabb tekintélyrömbölés a kérdés megoldásánál nem érheti a két nagyhatalmat. Németország tehát lassan és fokozatosan készíti elő Danzig Németországhoz való csatolását. Mikor a danzigi német haderő elég erős lesz arra, hogy egy esetleges lengyel támadást kivédhessen, akkor valószínű, hogy a danzigi németek, illetve Danzig lakossága önként fogja kimondani Németországhoz való csatlakozását, amint az már megtörtént a szudeta-németek és az osztrákok esetében s Lengyelország kész helyzet előtt állva, nem meri egész Európára a háboru veszedelmét zudítani. Mindenesetre ezek csak jóslások, de az eddigi angol és francia megnyilatkozásokból arra lehet következtetni, hogy mégis csak békés uton nyer megoldást az egész Európát izgalomban tartó kérdés.

Angliának ezekben a történelmi időkben más fontos érdekei is forognak keekán. Már több ízben beszámoltunk a kínai engedményes városok és területek helyzetéről. Tiencsinben

lángolt fel ez a kérdés és azóta állandóan napirenden van. Japán már nem elégszik meg a tiencsini kérdés megoldásával s hangsúlyozza, hogy Angliának a régi politikáját egész Távolkeleten meg kell változtatnia. Anglia ugyanis nem jó szemmel nézte a japán-kínai háborut, mert nemcsak az engedményes területen, hanem egész Kinában nagy gazdasági és politikai érdekei vannak. Tiencsinben robbantak ki az ellentétek s ma már a japán kormány és a hadvezetőség azt követeli, hogy Anglia többé ne támogassa Csang-Kai-Seket, a japánellenes kínai haderő főhadvezérét és a még független Kina jelenlegi diktátorát. Anglia hosszú ideig hallani sem akart távkeleti politikájának a feladásáról és csak a „tiencsini incidens“ ügyének a felülvizsálatára küldött ki tárgyalóbizottságot.

Japán azonban ezúttal sem hátrált. Mandzsuriában és egész Japán területén hatalmas angolelleses tüntetések lángoltak fel, a japán hatóságok mindjobban szorongatták az engedményes területek lakosságát és mind rövidebbre vonták a vesztegzárt. Anglia mindig józan és hűvös diplomáciát folytatott és egyelőre úgylátszik hajlandó most is bizonyos engedményeket tenni japán részére. Mindez a japán sajtó derülátó hangjából tűnik ki. Az egyik japán lap értesülése szerint Craigie nagykövet kijelentette, hogy Anglia hajlandó általános kérdésekről is tárgyalni, nemcsak kizárólag a tiencsini viszályról. A most meginduló tárgyalások tehát kedvező képet nyújtanak s könnyen megtörténhetik, hogy Anglia Távolkeleten olyan megállapodásokat fog kötni Japánnal, amelyek mindkét felet kielégíti. Anglia nem adja fel kínai gazdasági erőforrásait s ugyanakkor megengedi, hogy Japán ugyanolyan gazdasági kapcsolatokat teremtsen Kinában.

Érdekes, hogy az angol-francia-orosz tárgyalások körüli nagy láрма és izgalom az utóbbi napokban teljesen elült. Oroszország újabb követelésekekl lépett fel és a tárgyalások tovább folytatódnak. Legújabb jelentés szerint Molotow szovjet külügyi népbiztos hétfőn délután fogadta Strangt, valamint az

angol és francia nagykövetelet. Hogy ezek a tanácskozások mikor érnek véget és hogyan végződnek, arról ma még semmi biztosat nem lehet tudni.

A legfrissebb események felsorolása után

megállapíthatjuk, hogy az utolsó héten a háborus helyzet enyhült. Ugyanakkor azonban minden állam gyorsított tempóban fegyverkezik s nem lehet tudni, hogy nem a vihar-előtti csend állapotában élünk-e?

Külföld.

A Szentatya tovább folytatja békemunkáját. XII. Pius pápa megkezdte nyári pihenőjét, de ezalatt az idő alatt is tárgyalásokat folytat az európai béke megmentése érdekében. A pápa ebben az ügyben fontos megbeszéléseket tartott bizalmas munkatársaival és olasz államférfiakkal.

Nyilatkozott az angol miniszterelnök a danzigi kérdésben. A danzigi kérdésben enyhülés állott be. Franciaországi értesülések szerint Németország hajlandó Danzigról tárgyalni Lengyelországgal. Párisban remélik, hogy a tárgyalások meg egyezésre fognak vezetni. Világszerte nagy érdeklődést keltett Chamberlain angol miniszterelnök nyilatkozata, amelyet a danzigi kérdéssel kapcsolatban az angol alsóházban elmondott.

— A legutóbbi események — mondotta az angol miniszterelnök — felkeltették azt a félelmet, hogy Danzig jövő helyzetét egyoldalú cselekvéssel „kéz alatt” akarják rendezni. Ha az elkövetkező események megerősítenék ezt a feltevést, úgy hangoztatnom kell, hogy a kérdést nem lehetne helyi jellegű ügynek tekinteni, amely csak Danzig jogait és szabadságát illetné, hanem azonnal sokkal súlyosabb kérdések vetődnek fel, amelyek Lengyelország függetlenségét és nemzeti létét érintik. Segítséget ígértünk

Lengyelországnak arra az esetre, ha függetlenségét veszélyeztető esemény történe. Abban az esetben, ha Lengyelország úgy vélné, hogy számára életfontosságú a fenyegetéssel szemben való ellenállás, szilárdan elvagyunk határozva, ennek a kötelezettségünknek teljesítésére. Lehetséges, hogy tisztább légkörben a danzigi kérdést tárgyalással el lehet intézni. Nagybritania kormánya azonban számot ad magának arról, hogy a legutóbbi danzigi események megzavarták a bizalmat és a jelenlegi órákban nehezzé tették olyan légkör megtalálását, amelyben az okos tanácsokat részesítenék előnyben. Ezzel a helyzettel szemben a lengyel kormány pedig reméli, hogy Danzig bizonyítékát tudja szolgáltatni annak, hogy a különböző nemzetiségek együttműködhetnek akkor, ha igazi érdekeik összeesnek.

Az angol miniszterelnök ezután annak a reményének adott kifejezést, hogy az érdekelt felek végül is megegyeznek és sikerülni fog a háborus veszedelmet elkerülni. Az angol miniszterelnök beszédének határozott, de bizakodó hangja nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az európai feszültség enyhülését remélhessük.

Olasz csapatmozdulatok a Brenner-hágó környékén. Délitrolban — francia hiradás szerint — az olaszok több hadosztályt összpontosítottak. A csapatokat állítólag Trieszten keresztül Libiába akarják vinni.

Törökország Albánia elfoglalásáért adta fel semlegességét. A török külügyminiszter nagyjelentőségű nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy a Népszövetség elveszítette tekintélyét és a lefegyverkezési kísérletek csődöt mondtak. Közép és Kelet-európa komoly válságon ment át. Törökország akkor határozta el, hogy feladja semlegességét, amikor Olaszország Albániát elfoglalta. Beszéde végén a török külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Törökország az Angliával, Franciaországgal és Oroszországgal fennálló barátsága mellett Németországgal és Olaszországgal is fenntartja kapcsolatait.

Visszaérkezett Budapestre észak-európai utjából a magyar kereskedelemügyi miniszter. Közöltük lapunkban, hogy Kunder Antal, magyar kereskedelemügyi miniszter, Eszt és Finnországba utazott. A miniszter visszaérkezett utjáról és megérkezése után érdekes nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy a magyar-eszt-finn testvériség eleven valóság és nem üres szólam. A miniszter egyébként hangsúlyozta, hogy utja gazdasági nézőpontból tekintve teljesen sikeres volt.

Kivégezték a spanyolországi titkos börtönök tervezőit. Leurenics, jugoszláv mérnököt, aki a spanyol titkos földalatti börtönöket tervezte, a spanyol bíróság halálra ítélte és kivégezték. A Madridot védő Bes-teiro vörös tábornokot 30 évi börtönbüntetéssel sújtották.

Bródy volt ruszin miniszterelnök előadások tartása céljából Amerikába utazik. Bródy András, volt ruszin miniszterelnök kijelentette, hogy Amerikába utazik és az ott élő rutének között előadásokat fog tartani. Az amerikai ruténoknak ugyanis téves értesüléseik vannak Magyarországról és a Magyarországon élő rutének helyzetéről.

Ninesenek zavargások Spanyolországban! A spanyol nemzeti kormány azokkal a külföldi híradásokkal szemben, hogy Spanyolországban zavargások történtek volna, cáfolatot adott ki. A cáfolat szerint sem Barcelónában, sem más városokban nem voltak politikai természetű zavargások.

Nyilatkozik Rothermere. Rothermere lord kijelentette, hogy véleménye szerint a danzigi kérdés miatt nem lesz háború. Nézete szerint nincs olyan vita, amelyet ne lehetne békésen és jóakarattal megoldani. Ő, a maga részéről mindig a béke barátja volt és ma is az. A lord kijelentette, hogy Anglia és Franciaország hadereje ma már olyan erős, hogy a két hatalom a béke fenntartása érdekében kezdeményező lépéseket tehet.

Rothermere nyilatkozatához a francia újságok békés következtetéseket fűznek.

Rendszabályok — zsidók ellen. A szlovák kormány elrendelte, hogy az összes szlovákiai zsidók tegyenek vallomást vagyoni állapotukról. Azokat a zsidókat, akik nem teljesítik ezt a kötelezettséget, megbüntetik.

Államfők németországi látogatása. Szeptember hónap végén Németországba látogatnak Viktor Emánuel olasz király és császár, Boris bolgár király és Franco tábornok. Az államfők látogatásának rendkívül nagy politikai jelentősége van.

Japán siker a távolkeleti harctéren. Az orosz és japán csapatok között a harcok tovább tartanak. A japánok jelentős hadisikert értek el, amennyiben elzárták az orosz csapatok visszavonulásának útját, nagyon sok hadifogyót ejtettek és nagyértékű hadizsákmányra tettek szert. A japán hivatalos jelentés szerint a japán-mandzsú hadsereg a szovjet haderőt teljesen visszaszorította és a szovjet csapatoknak igen nagy veszteséget okozott. A 9 napon át tartó harcokban a szovjet 520 repülőgépet, közel

300 harcikocsit, 1500 halottat és 500 foglyot veszített. A szovjet hadsereg vereségével kapcsolatban a japán újságok megállapítják, hogy Anglia tulbecsüli a szovjet haderejének képességeit.

Angol kémek Német- és Olaszországban. Német újságok szerint Németországot és Olaszországot Anglia nagy kémiszervezettel hálózta be. A kémiszervezethez különlegesen kiképzett embereket osztottak be, hogy Angliát Németország s Olaszország gazdasági és nemzetvédelmi intézkedéseiről tájékoztassák.

A marokkói szultán meglátogatta a francia védelmi vonalat. A marokkói szultán Észak-franciaországban meglátogatta a francia védelmi vonalat. A lakosság nagy ünnepélyességgel fogadta.

Az angol légi haderő tüntetése. Az angol légi haderő 120 bombavető repülőgépe körrepülést végzett Franciaország felett. A németek az angol légi haderő körrepülését kihívásnak tekintik és éles hangon tiltakoztak ellene. Azzal fenyegetőznek, hogy Franciaországgal a német repülőgépeket is megismertetik s abban nem lesz sok köszönet.

Tapasztalt és tanult gazda termését meg-háromszorozhatja.

A legjobb tanácsadó dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többé kerül.

Megrendelhető a Magyar Nép kiadó-hivatalán Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

GAZDATUDOMÁNY

Igyekezék mindeki mielőbb beszerezni a

című könyvet, mely a legjobb tanácsadó.

Mit kívánnak a tengelyhatalmak? Egy olasz újság cikkben fejtegeti, hogy a danzigi kérdés elintézése még nem jelenti, hogy a háborus veszély elmúlt. Ha Európa ege felől véglegesen el akarják kergetni a háborus fellegeket, a következő dolgokat kell megvalósítani: Olaszországban kell adni Tuniszt, Dzsubutit, Szezt és Málta szigetét, Spanyolország meg kell, hogy kapja Gibraltárt, mert a Földközi tengert addig nem lehet szabadtengernek tekinteni, amíg Gibraltár angol kézen van. Németország vissza kell hogy kapja Danzigot és a gyarmatait. Meg kell oldani a zsidó kérdést és a nyersanyag elosztásának ügyét.

Jugoszlávia és Bulgária együttműködése. A Németországból hazatérő bolgár miniszterelnököt Pál jugoszláv kormányzó herceg kihallgatáson fogadta. A bolgár miniszterelnök nagyfontosságú megbeszéléseket folytatott a jugoszláv külügyminiszterrel. A megbeszélésekről hivatalos jelentést adtak ki. Ennek értelmében a jugoszláv-bolgár együttműködési politikát tovább fogják fejleszteni. Mind a két ország érdeke, hogy egymással szoros gazdasági kapcsolatba lépjen. Végül hangsúlyozza a jelentés, hogy a függetlenségi és semlegességi politika a balkán békéjét szolgálja.

Hatvanmillió font fegyverkezésre! Az angol kormány törvénytervezetet nyújtott a parlament elé, amelyben hatvanmillió fontra emeli tizmillió fontról azt a hitelkeretet, amelyből szövetségeseinek nemzetvédelmi célokra hitelt nyújthat. Hir szerint a kölcsönök nyújtása tekintetében az angol kormány máris több európai állammal tárgyalást folytat.

Budapest—Belgrád—Szófia.

Egy olasz újság arról ír, hogy Európában új államszövetség van kialakulóban. Az olasz újság szerint Budapest, Belgrád és Szófia között szövetség jönne létre. A három nemzet a tengelyhatalmak békepolitikáját akarja követni, amelyen keresztül Európa ujjaszületését kívánnák szolgálni. Az olasz újság híre általános feltűnést keltett.

Az ellenzék meg akarja akadályozni Rooseveltt harmadszori jelöltetését. Az Északamerikai Egyesült Államok legnagyobb ellenzéki pártja törvényjavaslatot terjesztett a szenátus jogügyi bizottsága elé, hogy a hivatalban levő elnököt a négy év elteltével ne lehessen újból megválasztani. A szenátus jogügyi bizottsága nagy szótöbbséggel a javaslat ellen foglalt állást.

A kínai háboru mérlege. A távolkeleti háboru két év óta tart. A két esztendő alatt 50 millió kínai vált hajléktalanná és négymillió kínai halt meg. A négymillió áldozatból egymillió a harcúterén esett el, egymillió a hiányos ápolás és orvosszerek hiánya miatt, kétmillió a légítámaszkodásoknak és járványoknak esett áldozatul. Ezek a számok szomorú bizonyosságot szolgáltatnak a távolkeleti háboru borzalmasságáról.

Ir összeesküvést fedeztek fel Angliában. Az angol politikai rendőrség újabb ir összeesküvést fedezett fel. Az összeesküvők a királyi palotát akarták felrobbantani. Az összeesküvéssel kapcsolatban sok letartóztatás történt.

Három hét múlva folytatják a moszkvai tárgyalásokat. Londoni híradás szerint a szovjet a legutolsó angol-francia javaslatot sem fogadta el. Molotov, szovjet külügyi népbiztos kérte, hogy a tárgyalásokat két-három héttel halasszák el.

Prágából eltávolították Massaryk szobrát. Massaryk Tamás, volt csehszlovák államfő szobrát Prága egyik teréről eltávolították.

Mit kíván Japán Angliától? A távolkeleti kérdéssel kapcsolatban Japán kijelentette, hogy a háborus viszályban Anglia szigorú semlegességét fogja követelni. A japán lapok hangsúlyozzák, hogy Anglia, mielőtt határozná, gondolja meg a következőket: Anglia légi haderejének ázsiai támaszpontja a japán légi-erők hatókörébe esik.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetés egy évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Nagy erők egyesítése.

A magyarság különféle rétegei, falusi gazdaközönség, városi iparosok, kereskedők, értelmiségi foglalkozásúak, mindinkább ráébrednek arra, hogy a szövetkezetek páratlanul fontos és hatékony eszközei anyagi boldogulásunknak. Félő gondot és aggodalmat keltenek azok a hírek, amelyek e fő életszerveink bajairól szólnak s örömet és reményt keltenek azok a jelenségek, amelyek szövetkezeteink életerejéről tesznek tanúságot.

Nagy biztatásként vettük legutóbb tudomásul, hogy *fogyasztási szövetkezeteink központi szerve: a Hangya és hitelszövetkezeteink központjai szorosabb együttműködésre szánták magukat.*

Mindakét központ nagy érdemeiket és tiszteletre méltó eredményeket visz be a szorosabb összekapcsolódásba. A Hangya sok belső és külső zavarkeltés után hozzáértő és buzgó vezetők irányítása mellett nemcsak megszilárdult régi alapjain, de új lendületet kapott, új fejlődési lehetőségeket teremtett magának. A hitelszövetkezetek központja szintén eltakarította utjából a konverzió és egyéb megrázkódtatások nyomán keletkezett romokat s megint számottevő tényezője kezd lenni a pénzügyi életnek. De e munkán felül nagyértékű alkotásokat is tudott létrehozni. Két szövetkezeti vajgyárunk ma már nem-

csak a gazdasági megerősödésnek áldást hozó forrásai, hanem önbizalmunknak, a jövőbe vetett hitünknek is méltó kifejezői. *A termelés és az értékesítés szerencsés megoldását szemlélhetjük működésükben.*

De a hitelszövetkezetek egyéb termelési ágazatokban is biztató eredményeket értek el és így valóban méltó szövetséges társai lehetnek a fogyasztási szövetkezetnek.

A szorosabb kapcsolat, az erők egyesítése, nagyobb fejlődésre fogja képesíteni szövetségi hálózatunkat. Ez kivilágosodott abból a tervzetből is, amelyet a közös értekezleten a vezetőség bemutatott. A tervzet lehetővé teszi, hogy a szövetkezeti eszme terjesztése, a szakismeretek közlése, hozzáértő emberek kiképzése az eddiginél nagyobb eredménnyel történjék. Szövetkezeti iratok kiadása mellett körzeti tanfolyamok, iskolai tanítások fogják közönségünk lelkét a szövetkezeti törekvéseknek megnyerni.

De az új összefogás akkor fogja a legnagyobb toborzó erőt kifejteni, ha az értékesítés sürgős kérdéseit fokozatosan megoldja s ezzel a falvak gazdasági műveleteinek helyes irányítását kezébe veszi.

A nagy erők egyesülésétől méltán várhatunk nagy eredményeket.

Hírek.

Legfelső kéziratral berekesztették a szenátus ülészakát. A szenátus ülészakát királyi kéziratral berekesztették. A királyi kéziratot Călinescu miniszterelnök olvasta fel. Az irat szövege a következő:

„Szenátor urak! Az Önök törvényhozó tevékenységének első megnyilvánulásából megelégedéssel állapítottam meg, hogy a törvényhozó testületek új megszervezése mindenben megfelel várakozásaimnak. A kormányom által a buzaértékesítés előmozdítására előterjesztett törvényjavaslat vitájában megnyilvánult hozzáértés megerősíti bizalmamat az Önök és kormány közötti együttműkö-

dés eredményei tekintetében. A szakmai testületek megszervezésére és a köztisztviselők státusára vonatkozó javaslatot benyújtották a törvényhozó testülethez és az Önök tevékenysége most a törvényhozó testületek állandó bizottságában ezekre irányul. Köszönetet mondok az eddig teljesített eredményes munkáért és bizva abban a munkában, amelyet kormányunk megvalósít, a törvényhozó testületek ülészakát bezártnak nyilvánítom. Károly.”

Mária királyné halálának évfordulója. Mária királyné halálának egyéves évfordulóját az egész országban kegyelettel ünnepelték meg. A szomorú évfordulóval kapcsolatban lapunk következő számában részletes megemlékezést közlünk.

Megállapították a Romániai Magyar Népközösség alapszabályait. A Romániai Magyar Népközösség alapszabályainak megállapítása céljából gróf Bánffy Miklós elnöklete alatt értekezlet volt. Az értekezleten elfogadták a Romániai Magyar Népközösség szervezeti szabályzatát, mely ezzel életbe is lépett. Az elnök javaslatára a fegyelmi szabályzat elkészítésére, továbbá a szervezeti szabályzatnak az elfogadott javaslatok szellemében történő végleges megfogalmazása, illetve rendszerbe foglalása érdekében dr. Gyárfás Elemér, dr. Ferencz József és dr. Tusa Gábor részvételével három tagu bizottságot küldött ki.

Értesülésünk szerint egybéként az elfogadott alapszabá-

lyok értelmében a népközösségi szervezet „az alulról felfelé” elv alapján a következőképpen alakul meg: A községi tagozatok minden megkezdett öt-százás lélekszám után egy megbízottat küldenek a megyei tagozatba, amely viszont minden ötezres lélekszám után egy delegátust küld az országos intézőbizottságba. Az alapszabályok szerint a községi tagozat intézőbizottsága öt-husz tagból, a megyei husz-negyven tagból állana. Utóbbiak közgyűlése választja meg az országos intézőbizottság tagjait. Ezen felül a megyei intézőbizottságok minden ötvenezer lélek után még egy tagot küldenek ki az országos intézőbizottságba, amelynek tagjai még a megyei elnökök is, úgy, hogy a központi szerv körülbelül ötven tagból állana.

Felavatták a gyalui Református Dalkör új zászlóját. Bensőséges ünnepség keretében avatták fel a gyalui Református Dalkör új zászlóját. Az ünnepségen a magyarfenesi református Nőszövetség énekkara, a tordaszentlászlói Iparos Dal-egylet és a tordaszentlászlói Dalkör is részt vett. A délelőtti

istentisztelet keretében László Dezső, a kolozsvári református kollégium tanára beszéd kíséretében megáldotta a zászlót, majd diszközgyűlés volt a gyalui iskola udvarán. Vad Gyula, a gyalui Református Dalkör elnökének megnyitó szavai után Inczedy-Joksmán Ödön mondott értékes ünnepi beszédet. Pavlovics József titkár, a gyalui Református Dalkör történetét ismertette, majd Balogh Jánosné zászlóánya felszalagozta az új zászlót. Ezután a koszorus leányok köztették fel jelmondatok kíséretében szalagjaikat az új zászlóra. A bucurestii Magyar Dalárda képviselőjében Nyerges József elnök mondott beszédet, majd Inczedy-Joksmán Ödön dr. záróbeszédével ért véget az ünnepség. Délután az összes dalárdák részvételével diszhangverseny volt, amely alkalommal Imre Sándort, a gyalui Református Dalkör karnagyát, értékes tevékenységének elismeréséül arany lanttal tüntették ki. Este kitünően sikerült táncmulatság zárta be a zászlóavatási ünnepséget.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

A józseffalvi tűzkárosultak részére a „Magyar Népet” kiadóhivatalához Rátz Jenő Barátos 100, N. N. Borsa 100, lejt küldöttek be.

Szobrot emeltek Móra Ferencnek, Móra Ferencnek, a kiváló magyar írónak Szegeden szobrot emeltek. A szobrot a szegedi Múzeum előtt Móra Ferenc egykori dolgozó szobájának ablaka alá helyezték. A fehér márványból készült szobor mellékalakja egy öreg halász, aki a Tiszát figyeli. A szobor leleplezését fényes ünnepség keretében, a szegedi szabadtéri játékok idején fogják megtartani.

Fontos döntést hozott a Semmitőszék a románul nemtudó felekezeti tanítók ügyében. Az erdélyi római katolikus egyházmegyei tanács igazgatótanácsa fontos ügyeket tárgyalt július havi ülésén. Az ülésen nagy megnyugvással fogadták a Semmitőszék egyik legutóbbi döntéséről szóló beszámolót, amely szerint a legfelsőbb bíróság kimondotta, hogy a hitvallásos iskolák tantervét a román nyelv nemtudása miatt nem lehet állásukból eltávolítani, hanem az elégtelen nyelvtudás kiegészítésére minden esetben tanfolyamra kell társítani őket.

Megjelent a Magyar Népegészségügyi Szemle. A Magyar Népegészségügyi Szemle júliusi száma gazdag tartalommal jelent meg. Sok érdekes nagyobb és rövidebb cikk teszi értékesé és változatossá tartalmát. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalnál Târgu-Mures, Str. Sfântu Gheorghe 20.

Repülők szerencsétlensége. Három katonai repülőgép Kolozsvár közelében lezuhant. A szerencsétlenség alkalmával hárman meghaltak.

Erdély legjobb
mezőgazdasági és közgazdasági
szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5. sz.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Uj könyvek.

„Az erdélyi magyar színészet hőskora“. Irta: Dr. Jancsó Elemér. A kolozsvári ref. főgimn. tanárának, dr. Jancsó Elemérnek sokszor jelennek meg cikkei lapunkban. Dr. Jancsó Elemér mostani munkája az erdélyi magyar színészet hőskoráról szól, vagyis az 1792—1821 időt tárgyalja. A könyv tulajdonképpen Nagy Lázár régi visszaemlékezéseit tartalmazza, amelyeknek rendkívül nagy értéket kölcsönöz Jancsó Elemér bevezetése. Ezekben sok olyan értékes kérdést fejteget a szerző, amelyeknek irodalomtörténeti szempontból nagy értékük van. A könyv az „Erdélyi ritkaságok“ sorozatában jelent meg és szép kiállításban a Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet munkásságát dicséri. A könyv ára 100 lej és 6 lej portóköltőség. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Vasuti szerencsétlenség Nagylondán. Dés közelében, a nagylondai állomáson a személyvonat egy tehervonatba szaladt. Az összeütközés alkalmával 5 ember megsebesült. A szerencsétlenségért a forgalmi tisztviselő és a váltóőr felelősek.

Kitüntetett nótaszerzők: A „Rádió Ujság“ mint ismeretes, minden évben magyarnóta-pályázatot hirdet új tehetségek felkutatása és a magyar dalincs gazdagítása céljából. Az

1939. évi pályázat eredményét a napokban hirdették ki. 3426 résztvevő közül a díjnyertesek csoportjába az idén is bekerült Hintós László, Molnár János és Sz. Nagy Endre, akik mindhármán a báró Bánffy György emlékére nemrégiben megalakult Erdélyi Magyar Dalirodalmi Társaság rendes tagjai. A bírálóbizottság, melynek elnöke Balázs Árpád volt, Hintós Lászlót ezüst plakettel, Molnár Jánost és Sz. Nagy Endrét diszoklevéllel jutalmazta.

Bombarobbanás Halmiban.

Halmiban, a magyar határtól alig 700 méterre, Rusu Teofil községi bíró házába katonai kézigránátokat dobtak. Rusu súlyosan megsebesült. Azonnal kórházba szállították, ahol meghalt. Megállapították, hogy a merényletet négytagú csoport követte el. A merénylőket nem sikerült elfogni.

„Ilyeneké, az Isten országa...“ Ezt a jézusi megállapítást a kidei gyermekekre gondolva írjuk le, akiknek a cselekedetét szükséges, hogy mások is meghallják. Mit tettek? Nem nagy dolgot. De szépet. Példát adót. Ezek a gyermekek a szivükkel hallgatták meg a józsefalvi pusztulás híradásait. Ezért érezték meg, hogy nekik is kell valamit tenni. És tettek is. Ötletesen. Eredetien. Vezetők és felnőttek segítsége és igénybevétele nélkül szindarabot választottak, napok alatt leírták,

kiosztották s megtanulták a szerepeket, titokban, azután a „kifjuság“ szeretettel meghívta a falu népét s megtartották az előadást. S mi boldog örömmel mondjuk ezt el. Nem a dicsekédésért, hanem az örömért és a szép példa követéséért. Hiszen ezek a gyermekek ügyesek, találékonyak, leleményesek voltak, amikor egyedül jó szivük indítására hallgatva, tudtak nem csak cselekedni, de tudtak hinni is cselekedetük komolyságában és sikerében. Megérdemlik, hogy a szereplők neveit feljegyezzük: Nemes Ilonka, Jakab Irma, Jakab Judit, Györkösmányi Margit, Nemes Árpád, Kovács Béni, Barta Miklós, Jakab Ferenc. Vajha minél több faluban követnék e jószívű és találékony gyermekek szép példáját.

Négyes ikreket szült egy oltmezei asszony. Floru, oltmezei községben Ecaterina Iorgu asszony négyes ikreket szült. Az ikrek közül 1 fiú, 3 leány.

Halálos gépkocsiszerencsétlenség történt Kolozsvár közelében. Egy kolozsvári bér-gépkocsi, amelyet Sonca Ilie vezetett, a Kolozsvár közelében lévő Bányabükk község mellett árokba fordult. A soffőr meghalt és az autóban ülő két rendőr életveszélyesen megsebesült. Az egyik rendőr a kolozsvári klinikán meghalt. A szerencsétlenséget a soffőr ittassága okozta.

▲ Magyar Nép könyvtárában eddig megjelentek és megrendelhetők a következő munkák:

1. dr. Rajka László: Szavalkönyv, II. kiad. —	32—33. dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története — — — — — 25
2. dr. György Lajos: Históriai könyvecske — 15	34—35. Vásárhelyi János: Az életből az életnek — 25
3. dr. Csúry Bálint: Vőfélykönyv III. kiadás 15	36. Finta Zoltán: Jancsi és Juliska — — — 15
4—5. Abonyi—Rass: A betyár kendője — — 25	37—38. dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcsstermelők számára — — — — — 25
6. Egy mérnök: A földmérés kis könyve — 15	39. Szondy György: Allatok, virágok — — 15
7. dr. Kristóf György: Bokréta Jókai Mór műveiből — — — — — —	40. Gyallay Domokos: Második szavalkönyv 15
8—9. Benedek Elek: Magyarok története — — —	41. dr. Balogh A.: A kisebbségek védelme — 15
10—11. Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala 25	42. dr. Roska M.: Néprajzi feladatok Erdélyben 15
12—13. dr. Kántor Lajos: Műkedvelők színműtára 25	43. Heltai—Szentimrey: Halhatatlan mesék — 20
14. dr. Balogh Ernő: A föld köpenyege. A levegő sajátosságai és tünseményei — — — 15	44. Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek — 15
15. dr. Maksay: Műsor falusi műkedvelők számára — — — — — 15	45. Donáth László: Szegény bolond — — — 15
16. Lampérth G.: Egy hold föld (elbeszélések) 15	46. Bálint Vilmos: A dúsgazdag — — — 15
17. Nagy Péter: Három egyfelvonásos színmű 15	47. Vásárhelyi János: Hóstiti lakodalom — 15
18. Benedek Elek: Erdélyi régek és mondák — 15	48. Izsák Domokos: Dalok erdőn, mezőn — 15
19. Voinovich—Bartóky: Szivárvány-Zsuzsi — 15	49. dr. P. Jánossy Béla: A király daliája — 20
20. Cs. Lázár László: Mezőgazdasági útmutató I. rész. Talajművelés és trágyázás — — 15	50. Sztotyori Lajos: Falusi mulattató — — 15
21. Nemes Elemér: Dalos könyv — — — 20	51. dr. Péter Béla: Csodahatású gyógynövények 15
22—23. Vásárhelyi János: Egymás között — — 25	52. dr. Balogh Artur: Széchenyi István — — 15
24. Sebesi Samu: Szép a Nyikó és vidéke — 15	53. Konopi K.: Jó búzából lesz a jó kenyér 15
25. Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár — 15	54—55. Koncz Lajos: Konyhakertészet — — — 50
26—27. dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyérünk 25	56. Dr. Biró Vencel: Nagyságos fejedelmek idejében — — — — — 20
28. Kiss Menyhért: Marosszéki atyafiak — — 15	57. Tompa Mihály: Elbeszélő költemények Gyallay Domokos előszavával — — — 15
29. Jakab Odön: Versek — — — — — 15	58. Baksay Sándor: Patak Banya. Elbeszélés — 20
30. Kovács Dezsőné: Petőfi és szülei — — 15	59. Dr. Nagy András: Jó egészséget. Egészségügyi tanácsadó — — — — — 15
31. Cs. Lázár László: Mezőgazdasági útmutató II. rész (növénytermelés) — — — — — 15	

Ugyanezek a könyvecskek kötve is kaphatók s akkor az árak példányonként 10 lejjel drágább.

Rövid hírek

A fürdés áldozatai. A meleg időjárás következtében nagyon sok szerencsétlenség történik fürdéseknél alkalmával. Így például Aradon egyetlen nap leforgása alatt ötön fulladtak a Marosba.

Világ bajnokságot nyert egy magyar céllövő. A Svájcban megtartott céllövő világ bajnokságon Budai László világ bajnokságot nyert.

Felrobbant a cséplőgép. A reggeli Tanasesti községben felrobbant egy cséplőgép. A robbanásból munkást megsebesített, két lovat megölt.

Súlyos vasuti szerencsétlenség. Németországban és Olaszországban. A németországi Mannheim közelében két villamosvonat

összeütközött. 25 utas megsebesült. Olaszországban Novate állomáson ütközött össze két vonat. Négy utas meghalt.

Felrobbant egy lőszerraktár Spanyolországban. Salamanka közelében felrobbant egy lőszerraktár. A szerencsétlenségnek 150 halott és 1500 sebesült áldozata van.

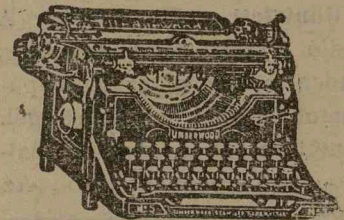
Az új Zeppelin látogatást tett Lipésében. A németek új kormányozható léghajója Lipésében leszállt és rövid tartózkodás után visszarepült állomáshelyére.

Egy egész család halt meg gépkocsiszerencsétlenség alkalmával. A dublini kikötőben egy gépkocsi a tengerbe zuhant. A gépkocsiiban ülő házaspár és két gyermeke a vízbe fulladtak.

Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona

írógépek

gyári árban kaphatók.

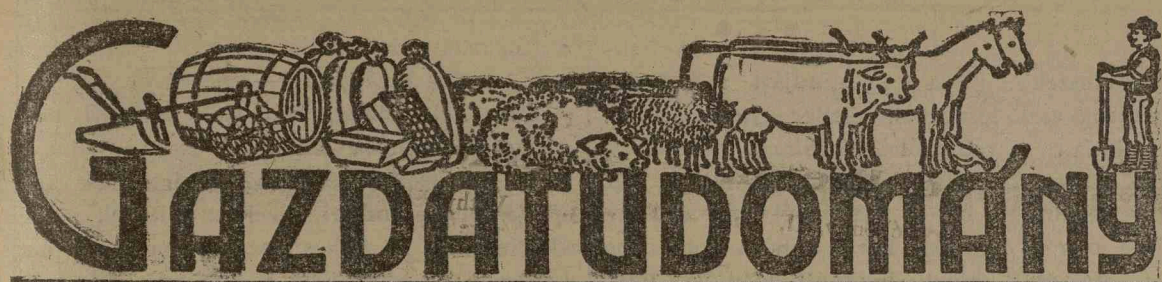

Gyári raktár amerikai és német írógép- és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

„RAPID“

IRÓGÉPVÁLLALAT

Kolozsvár, Str. Regina Maria 33.

GAZDATUDOMÁNY

Szomoruan fest a Mezőségen az állategészségügy képe.

Szilágyi Ferenc munkatársunk érdekes és tanulságos cikksorozatának rendjén az alábbiakban az állategészségügy terén elkövetett hibákról értekeznek. Tanulságos megállapításaiból minden vidék gazdája okulhatnak.

A mezőségi dögterekről szőgyen beszélni! Még az a szerencse, hogy a nagyszámu kutya, mint egészségügyi rendőr szerepel a Mezőségen. A kutyatenyésztés ugyanis a Mezőségen, összevissza korcsokkal nagyban folyik. Több kutya van egy-egy községben, mint bárány vagy malac. Enni ugyan nem kapnak és ezért ők emésztik meg az állati hullákat, de pusztítják a mező és erdő vadjait is.

Arról ne is beszéljünk, hogy a gazdák a lépfene állatok 95 százalékát megnyuzzák és bőrét eladják. Arról se beszéljünk, hogy a lépfenegyanus állatokat kényszervágás útján levágják és kimerik. Ha a sütés s főzés és a gyomor-
nav el nem pusztítaná a lépfene mérget, aligha maradna életben ember, egy év leforgása után, a Mezőségen! Mindössze 5% lépfene eset jut a hatóság tudtára és állatorvos ellenőrzésére. Oly könnyelműen bánnak el e betegség körül, hogy az határos, az emberi testi épség ellen elkövetett merényletekkel. De ez a könnyelműség, a tudatlansággal karöltve, aztánt kitermeli a csodabogararak tömegét. Ha véletlenül zabálás, vagy hidegviz, esetleg penészes takarmány miatt, hasfájást, kólikát kap szegény állat, a hasa alá üt a lábával és szomoruan néz a bendője felé, esetleg a fájdalomtól földhöz veri magát, jön a gazda egy rozsdás árral és a hátán át a lépébe szűr — ezzel sokkal nagyobb fájdalmat okozván neki — mire a kólikás tünetek elmúlnak ugyan, de az állat a belső elvérzés, vagy fertőzés veszélyének van kitéve, holott a kólika elmúlik ilyen durva beavatkozás nélkül is. A legtöbbször egy

langyos székfűvirágtea beöntésével, sétáltatással vagy csutakolással.

Ehhez párosul egy vak, állítólagos gazdaszt, faluról-falura való házalása, ki füzetekel árul és előadásokat tart. Füzetében emberganés keverékü recepteket ajánl. Bizony nem mulatságos a Mezőségen ily balhiedelmek és babonák között, beteg állatnak lenni, de a felvilágosítást sem élvezet vállalni, pedig elérkezett az idő, hogy éfféle tudatlanságok ellen az egész haladó és képzett gazdaközönség, munkába lépjen.

A felfuvódás, vagy dobkór ellen a csipő alatti háromszögbe, a horpaszba, bicsokkal lyukat vágnak és nádszálat vezetnek be, hogy a fejlődő gázok ott távozzanak. A bárzsingeső használata ismeretlen. A csüdsömör, esetleg körömujak közti pállás esetén, egy kötélisrángot hozza nyomva, fűrészelő mozgást végeznek, a gyuladt és gennyes helyen, hogy így kisebesedve, még nehezebben gyógyuljon. Száj és körömfájás esetén irós korpálöcsedékekkel kell az ilyen állatot erőben tartani és gyenge fertőtlenítő szerekek naponta kimosatni a külső helyi kezelésre szoruló hólyagokat és fekélyeket. Itt említem meg, hogy egy német gazdatárs közli, hogy az ő állatállományát a száj- és körömfájás megkímélte, valószínűleg azért, mert az időszakban, amikor ott dühöngött a járvány, ő az állataival cukorgyári melaszt etetett és így igen meszes takarmányt fogyasztva, elkerülte a fertőződést. Ugyancsak németek közlik, hogy napi egy evőkanál szodabikarbona is megvédte az állataikat a fertőzéstől. Miután fellépett a száj- és körömfájás, a szénsavas meszet az abrakba, valamint a szodabikarbona használatát, mint kipróbált szert ajánlhatom — a betegség megelőzésére.

A tejkezelés a Mezőségen a százév előtti állapothoz viszonyítva, nem mutat haladást. Ma is sajtárt használnak a fejéshez, zománcozott vagy cinezett edény helyett. A faedényt kifőzni kel-

lene minden fejés után, ez lehetetlen s így bakterium fészkekbe jut a tej, mindjárt a fejésnél. Tejszűrők csak lószórból, esetleg gyapju szóttos ványolatlan darabjából készülnek. Cinezett, dupla fémszűrő, vatta betéttel ismeretlen, ép úgy a tejlehűtése is. A sajtárból úgy a hogy szűrve cserép fazékba kerül, ritkán zománcos neki való, csak tejnek használt edénybe, úgy, hogy a mezősegi ember nem is szereti a tejet, mert az sohasem édes, illatos, mandulaizü, hanem rendszeren büzös, keserü vagy savanyu váladék, nyáron e nemes ital 50%-a összemegy és a sertések tápláléka a kezelés és az edények hibájából. Ha valaki vett tejure szorul a Mezőségen, az aztán kitapasztalhatja a tej különböző formáit, de a Mezőség vizét is megismeri benne.

A lovak sem panaszkodhatnak, hogy más elbirálás alá esnének, mint a szarvasmarhák, ott is az elbánás körülöttük, a tudatlanság jegyében folyik. Ha fültömrigygyulladást láthatóan jelez,

a kiscsorda veszi a harapófogót, összetöri, bele szur, esetleg kivágja az — egeret.

Ha a ló köhög, mondjuk hülésből, mert a nyakát hidegbe se takarják, csak a hátát és a farát pokrocolják le, pedig hátul sohase köhög. Sörös üvegbe emberi vizeletet töltenek s azt az állat orrába, ha kehes lesz, úgy beléndek magot kevernek az abrakjába s e méreg ideig-óráig a tüdő hólyagjait összehuzza, mire az így beléfojtott kehes lóval, az első vásárba egy gazdatársát becsapja. A fültömrigy gyulladás, hülés következménye, ha nagyobb munkát, feladatot róznak az állatra, mint az elbirni képes, rendszeren hosszú, sáros, hegyi ut után, a tetőn, a hideg szél a pihenés alatt ép elég, hogy az „egeret“ előidézze. Ezt azonban otthon borogatni kell vizes kötással, vagy oszlató kenőccsel kezelni, de inkább úgy hagyni, mint harapóval vagy bicskával „egerészni“, mert az állatkinzás.

Szilágyi Ferenc.

Cornateanu miniszter a mezőgazdasági fejlődés nagy tényezője.

A román mezőgazdaság színvonalának emelése, az irányító körök aprólékos és figyelmes tanulmányozásai után döntő fázishoz érkezett. Ez az eredmény elsősorban Cornateanu D. Nicolaenak, a mezőgazdaság fiatal, hozzáértő és energikus miniszterének köszönhető. Az ő kezdeményezése, különleges hozzáértése és jószándéka folytán a román mezőgazdaság egyre jobb helyzetbe kerül. Most, midőn a termésbetakarítás küszöbön áll, mikor a munka megtermi a maga gyümölcsét, Cornateanu miniszter teljes erejével a buzaértékesítés kérdésén dolgozik. A szakminisztiumok támogató együttműködésével és a törvényhozó testületek útján a buzaértékesítési törvényt megszavazták. A Banca Nationalához letett két milliárd alap terhére az állam a nemzeti szövetségi intézmények után a kö-

zeljövőben már megvásárolja az első ötvenötezer vagon búzát. Ezzel a buza vagononkénti áratul emelkedik a negyvenkétezer lejre, amelyet a minisztérium, mint alapárát állapított meg. A földművesosztály életszínvonalának emelése érdekében a buzaértékesítésen kívül a miniszter a más termények értékesítésre vonatkozólag is tervezetet dolgoz ki.

Királyi kezdeményezésre és legfelsőbb irányítás mellett Cornateanu miniszter hatalmas mezőgazdasági munkaterv kidolgozásán fáradozik. A hozott és hozandó intézkedések útján a román munká elnyeri megérdemelt jutalmát és így a földművesosztály is arra a színvonalra emelkedik, amely felé olyanrégen törekedett.

Aszaljunk zöld borsó!

A zöld borsót télire eltenni a rendes befőzési módok szerint alig lehet, mert sok tejsav képződik benne és könnyen romlik. Ezért aszalni kell.

Amint a szem szépen kifejlődött, azonnal leszedjük, mert sárgás, vén borsó jó aszalványt már nem adhat. Különösen jó erre a célra az aprószemű zöld borsó, mely soká gyenge és szép zöldszinü marad.

A gyenge borsót kifejtve kevéssé megfőzzük, a cserényekre helyezük és gyenge melegben lassan aszaljuk. Nagy melegben a szemek felrepednek és színük barna, izük égetett lesz. Az aszalás 2 és fél, 3 óra alatt be van fejezve. 100 kgr. hüvelyes borsóból 39—40 kgr. zöld borsót és 8—10 kiló aszalt borsót kapunk. Egy személy óránként 4 kgr. borsót fejthet ki.

Nagy baracktermés volt Aradmegyében.

Aradmegyében nagyon jól sikerült a baracktermés. Külföldre is lehetne a barackból szállítani, mert erre vonatkozólag Romániának Németországgal szerződése is van. A kivételnek azonban nagy akadálya, hogy a vasut nem rendelkezik

a barack szállítására alkalmas vasuti kocsikkal. Erre a célra ugyanis csak az olyan kocsik jöhetnek meg, amelyek hűtő berendezéssel vannak ellátva, hogy a barack szállítás közben ne érjen el. Az aradmegyei gyümölcsstermelők a kormányhoz fordultak, hogy a baracktermék értékesítésében segítséget kapjanak.

Piac

Megszavazta a szenátus is a buza értékesítéséről szóló törvényjavaslatot.

A buzaértékesítésről szóló törvényjavaslatot a szenátus is tárgyalta és 118 szavazattal 2 ellenében megszavazta. Eszerint a 75 kiló hektoliter súlyú buza ára mázsánként 420 lej. Szeptemberben az ár mázsánként 10 lejjel, októberben, novemberben 20 és decemberben 30 lejjel emelkedik. Így decemberben a buza ára mázsánként 450 lej lesz.

Nemzetközi tanácskozás a buza értékesítésének érdekében.

A négy legnagyobb buzakivitelű állam: az Egyesült Államok, Kanada, Argentína és Ausztrália képviselői közelebbről kezdik meg Londonban tanácskozásait a nemzetközi buzaegyezmény fokozatos felépítéséről. Ha megegyezés jön létre közöttük, úgy az európai nagy buza-termelő államok: Románia, Magyarország, Jugoszlávia, Szovjetországnak kiküldöttivel fogják tanácskozni, végül pedig az összes termelő államok képviselői megbeszélést kezdenek — a fogyasztó államok képviselőit — Franciaország és Anglia megbízottaival. Ha mindezek a megbeszélések

sikerrel végződnek, úgy a nemzetközi buzatanácsadó bizottság javaslatot tesz a buza világerőkezelés összehívására.

Még nem indult meg a forgalom ujbuzában.

Az Ókirályságban a buza cséplése folyik. Egyelőre a kereskedők még tartózkodnak az ujbuzával szemben, mert nem tudják, hogy milyen a minősége és hogy a buza külföldi szállításra meg fog-e felelni? Néhány napon belül azonban véglegesen kialakul a helyzet a gabonapiacra és amikor nálunk megkezdődik a gabona eladása, teljesen biztos képet alkothatunk a piaci helyzetről.

Magyarország eladta egész buzafeleslegét.

Magyarország buzaszükséglete a közelebbről Magyarország-hoz csatolt területek igényeinek következtében megnövekedett. Magyarországnak az idén 75 ezer vagon külföldön értékesíthető buzája lesz. A hírek szerint Magyarország buza feleslegét már eladta Németországnak, Olaszországnak és Svájenak.

Fontos dolog ezt tudni, mert ilyenformán a magyar buza komoly versenytárs képpen fog fellépni a kelet-európai buzákkal szemben. A buza legmagasabb ára egyébként Magyarországon 21 pengő 50 fillér. Ez a mi pénzünkben kifejezve 650 lejnek felel meg.

Terményárak

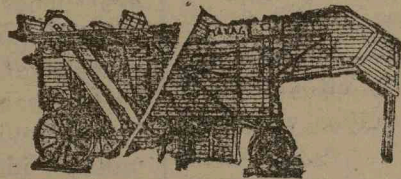
Dicsőszentmártonban.

Buza 380, kukorica 390, árpa 415, zab 425 lej mázsánként.

Terményárak Szatmáron.

Buza 350—370, rozs 245—250, zab 460—465, árpa 300—305, kukorica 360—365, napraforgó 510—520 lej mázsánként.

Hogy él a világ legerősebb embere? Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikkben számol be Tolnai Világlapja legújabb száma Challard angol artista fantasztikus teljesítményeiről, életéről. Az angol acélember valószínűleg csodája a természetnek. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkívül érdekes cikkek dus során és a nagyszerű folytatásos regényen kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 10 lej.

Legújabb típusu

„MAVAG“

(Magyar Allami Gépgyári) gyártmányu acélrámás,

golyóscsapágyas, fordítható dobkosaru

CSÉPLŐGÉPEK

azonnali rendelés esetén belföldi raktárainkról minden nagyságban szállíthatók, kedvező fizetési feltételek mellett.

Vezérképviselet:

„INDUSTRIA-ECONOMIA“
Kereskedelmi és Ipari Rt., Temesvár

IV., Str. Bratianu 34. szám. — Telefonszám: 43-57.

Távírat: „Industria-Timisoara“.

Művelődési mozgalmak

A Bánát multjából.

1718 július 21-én, ezelőtt 221 esztendővel, nagy sürgés-forgás volt egy kis szerb városkában, Pozsarevácban. A városban osztrák, angol, holland és török urak tárgyaltak már napok óta. Ugyanis az osztrákok és törökök két évvel ezelőtt véres ütközetekben mérköztek meg egymással s most a sok idegen követésért jelent meg Pozsarevácban, hogy békét kössenek. Hosszú és heves tárgyalások után végre 1718 július 21-én alá is írták a pozsareváci békét, mely a magyar népre nézve nagy fontosságú volt.

Az osztrák-török háború tulajdonképpen idegen érdekek miatt tört ki. Ekkor a törökök már annyira gyengék voltak, hogy nem ők kezdték az osztrákokkal való háborút. Hiszen még nem telt el húsz év az utolsó háború óta, melyben a törökök elveszítették Budavárát, a Dunántúlt, a Duna-Tisza közét. Csak a Bánság és Temesvár vidéke maradt török uralom alatt. A törökök ezt nem akarták kockáztatni s ezért csak a kisebb népek ellen viseltek háborút. Így háborúztak Velence városával, mely nem tudott ellenállni. Birtokait egymásután vesztette el s mikor már-már a teljes pusztulás szélén állott, az osztrákok beavatkozása megmentette.

Az osztrákok 1716-ban indították meg a háborút a törökök ellen. Német és magyar csapatok álltak szembe a törökökkel. A magyar csapatokat Pálffy János vezette és fényes győzelmet aratott a török lovasság felett. Nemsokára Temesvárt is elfoglalták a törököktől, akik máshol is súlyos vereséget szenvedtek.

A háború így határozottan a törökök hátrányára fordult, mert az osztrák-magyar csapatok egy újabb támadással Belgrádot is elfoglalták.

A sorozatos vereségek miatt a törökök csakhamar békét kértek. A békekötés helyéül a már említett Pozsarevác nevű városkát választották. A békét 1718 július 21-én írták alá azzal a területi határozattal, hogy a törökök átadják Temesvár vidékét, kis-Romániát (a mai Olténiát), Szerbia és Bosznia északi részeit a német császárnak. Ezáltal a régi Magyarország utolsó része is felszabadult a török uralom alól.

A magyarok azonban nem sok hasznot láttak ennek a felszabadulásnak. Királyuk nem viselte szívében a magyar érdekeket. A felszabadult Bánsággal ugyanúgy bánt el, mint Erdéffel. Nem csatolta vissza az ország többi részéhez, hanem külön kormányoztatta Bécsből. Temesvárott egy francia eredetű katonai kormányzó székel s bécsi utasításra ő vezette a vidéket.

A Temes-vidéken ekkor nagyon gyér volt a lakosság. A kormányzó tehát az üres területekre telepéseket hívott. Mindenféle telepés jó volt, csak a magyar nem. Jöttek németek, olaszok, de különösen szerbek, akik több alkalommal nagyobb tömegekben telepedtek le a Bánságban. A bécsi kormány azért telepített ide mindenféle népet, hogy azokat felhasználhassa a magyarok ellen. Valóban a Temes-vidék lassankint szerb többségű területté lett, a bécsi kormány magyarelles politikája miatt.

Ugyanekkor telepítették be a Bánságba a svábokat. Nagy jogokat kaptak s kivették őket a magyar hatóságok intézkedése alól. Így érthető, hogy a magyarsággal szemben mindig idegenek voltak és maradtak, akik sohasem tudtak egészen megbarátkozni velük. A Temes-vidék felszabadítása tehát a magyarságnak nem hozott új fejlődési lehetőségeket.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Mulattató

NINCS ELHAGYATVA.

*Nincs elhagyatva e világon,
Kinek még édesanyja van.
Bár vándorlásra üzi sorsa,
Mégsem lehet boldogtalan.*

*Borús arcát csókolja enyhén
A rétek balzsamos szele.
Oly jól esik, hisz édesanyja
Szelid csókját viszi vele.*

*Az ég boltjáról integetnek
Az úszó báránypellegek:
„Üdvözetet hoztunk anyádtól!”
S aztán mind fürgén ellebeg.*

*Az erdő füрге kis patakja
A vándorlónak így susog:
„Kopott, vén könyvvel ül anyád most,
Bretted ép imába fog!”*

*S ha vándorolva dalra gyujtott,
A dal titokban nem marad,
Anyjának hírül haza hordják
A nótás, füрге madarak.*

*És hányszor neked azt csicseregik,
Ha ér csalódás, bármilyen gyász:
Ne csüggedezz, te légy erős csak,
Hisz édesanyád rád vigyáz!*

*A hírnökök csak egyre szállnak,
Hozzák, viszik a híreket.
Ki így jár-kei a nagyvilágban,
Az elhagyatott nem lehet!*

Feleki Sándor.

A rablók ostora.

Hajdanában a nagy urak szokása volt, hogy mikor a rabló mesterségben megszédtek magukat, körülnéztek a világban s olyan menyet, olyan vót kerestek maguknak, aki meg tudja őrizni a szerzett vagyont.

Podhrágyi Jávor Farkas közönséges kis rablólegény volt a nagy rablólovagnak, hernádszegi Hermann úrnak várában, s bele mert szeretni gazdája szépséges szép leányába, Blankába. Sőt még közelébe is férközött a hét

lakattal őrzött tündérkisasszonynak s pokoltűzű szemének lángjával úgy megbabonázta őt, hogy a leányzó szívesebben ugrott volna le ablakából a hetven öles mélységbe, mint nála nélkül nyerjen földi boldogságot.

Jávor Farkas elvesztette fejét a titkos sikertől s egy mámoros pereben elébe állott óriás vezérének, egyenesen s keményen, mint egy csatabárd, s megkérte lilimarcú Blankát.

Az úr behúnyta szemét egy pillanatra, egyéb jelét nem adta a dühödöt meglepetésnek.

Azután kinyitotta. S apró, vörös, szúrós szemével rámeredt a legényre. Az bátran állotta a nézést.

— A lányomat. Neked?... — szolt rekedten dörgő hangon. — Jó. Odaadom. De csak két feltétel alatt: ha olyan hozományod lesz, mint a lányomnak s ha a király követet küld a lakodalmadra.... Én csak tisztességes embernek adom a lányomat.

Egyet intett s az elámult legényt úgy ki-repítették a várból, hogy alig tudta összeszedni magát a kapu előtt.

Odakint megállott a várkapuval szemben s szilajon farkasszemét nézett a tömérdek épülettel.

Megértette, mit kíván az öreg. Hej, a vén ragadozónak van esze! Fia nincs s jól tudja, hogy mihelyt ő kidől, mihelyt leányágra száll a vagyon, rögtön vége a világnak, ha csak nem olyan ember kezére kerül a leány s a kincs, aki Bécsben megnyeri a császárt pártfogását.

Másnap reggelre kifőzte a tervét.

S mikorra napjöttekor a várkaput nyitották, hogy dobogó lovasok kivonuljanak rajta valami zsákmányszerzésre, — Jávor Farkas útnak indult.

Egy hét múlva tizenöt cimborája volt s nagy titkon súgtak-búgtak az erdő mélyén.

A hernádszegi várból való kiűzetésének tizedik napján huszadmagával állott lesben egy országút melletti erdőben.

Tudomása volt róla, hogy ezen a napon nagy kereskedő-karaván jön Gácsországból. De tudott arról is, hogy Hermann úr azt meg fogja támadni s elveihez méltóan ki is fosztja.

Úgy is történt. Lent a sziklaszakadékban a hernádszegiek orditva estek neki a kalmároknak. De ezek is hozzá voltak készülve az ilyen véletlennek és gyilkos verekedés kerekedett.

Sokáig tartott, de végre is győztek a rablók. Halottjaikat, sebesültjeiket és az összes portékát felszedve gyanútlanul indultak hazafelé Hernádszegre. A hegygerincen kellett keresztülmenniök. Mikor gondatlanul, elszóródva, megpakolva s a mászástól fáradtan kapaszkodtak felfelé, egyszer csak rajtuk üt Jávor Farkas a maga 20 emberével és pihent erővel egy-kettőre leveri az egész rablósereget; boldog volt, aki futhatott. Az összes prédát megkapták.

Akkor két csapatra oszoltak.

Az egyik a zsákmány értékesebb részével bevette magát az erdőbe s elszállította a sok drágaságot a maguk rejtekébe.

A másik csapattal Jávor felszedte a ragadomány haszontalanabb részét s óriási hűhóva levitte azt az összegyilkolt kalmárokhoz.

Ott úgy jelent meg, mint a megváltó, ékes beszéddel adta tudtukra, hogy ő, Jávor Farkas, a rablók ostora, ki egész életét s erejét a rablók pusztítására fogja szentelni. Vigyék hírét az országba Jávor Farkasnak, a rablók ostorának.

Szegény kalmárok, a nemes cél érdekében, csakhogy nála nem hagyták még azt is, amit visszavitt nekik.

De hogy önzetlenül lemondott a jutalomról, csak annál dicsőbben hirdették világgá a Jávor Farkas nevé!

Az első szerencsés fogásra jött a második. A bajnóci rablóvárba titkos bejárót tudott egyik rabló. A következő éjjelen betörték s a várórséget leölve, vagy megkötözve, a maguk hűségére térítették. Az övék lett az egész vár minden benne felhalmozott kincsesel együtt.

A hír pedig szállott világgá. Jávor Farkas, a rablók égből pottyant ostora, meggyőzte a bajnóci várat is.

Ezután szabad az út a rettegett vidéken.

Maga Jávor pedig Pettyen Gábrist, aki hajdan császári strázsamester volt, két szépen kiöltöztetett társával hódolatra küldte Bécsbe, hogy hozzon pecsétet engedelmet a rablók irtására.

Meg is jött az engedelem. S rá sereggel csatlakoztak az önkéntes vitézek Jávor Farkashoz, a fiatal kapitányhoz.

Hamarosan megvívták rendes ostrommal a górvási, dergői és feketesasi rablófészkeket. A tömérdek kincset úgy osztották föl maguk

között, ahogy nekik tetszett. Társzekérrel hordták első fészükbe a kincset, Bajnócra. A kazamaták, földalatti pincék színig megteltek vert pénzzel, ötvös remekművekkel, drága prémekkel, fegyverekkel s mindenféle felbecsülhetetlen értékekkel.

Hija sem látszott, mikor egypár szekerele megraktak mindenféle kincsesel s nyalkán kiöltöztött fegyveresek élén hódolatra ment Jávor Farkas kapitány uram Bécsbe, a császár felleges színe elé.

A jó németek nagy örömmel fogadták a daliás leventét, ritkán fogadtak így magyar vitézt. A császár kegyesen, külön audiencián hallgatta végig okos dícese kvését s udvari ebédre invitálta, hol a szebbnél-szebb hölgyek szívesen lángoltak az érdekes idegen sajtáságos, tüzes barbár tekintetétől.

Podhrágyi Jávor Farkas előnévül kapta a bajnóci várat örökös időkre, sőt félesztendő mulva bárói koronát is mellé s pecsétes kinevezést, kutyabőr diplomát az adományokról. Vállalkozását annál lelkesebben folytatá s egyik diadalát a másik után aratta a sors kálászos mezején. Egy év mulva már az egész ország ismerte diadalkoszoruzta nevét.

Ekkor végre válogatott legényeiből bandériumot szerzett a báró podhrágyi és bajnóci Jávor Farkas bekopogtatott Hernádszegen.

Megállott a vén rabló előtt, keményen, mint a csatabárd a büszke fiatalember s ugyanazon szavakkal, mint tavaly ilyenkor, — megkérte a Blanka kisasszony kezét.

Hermann úr behúnyta szemét egy percre, egyéb nem árulta el örömét s mélyen dörgő hangján kijelentette, hogy:

— Persze, hogy odaadom. Örülök jó fiam, ha ilyen kiváló ember lesz a vejem.

— Na hát akkor ipam uram, itt hozom a felség kegyelemlevelét hernádszegi Hermann Albrecht uram számára. Ha megadja magát s társamul szegődik a rablók ostromzásában, és megtér a felség kegyelmére, akkor minden vagyonát megtartja s Hernádmegye örökös főispánjává kineveztetik.

Hermann úr megadta magát és odaszegődött társul.

Nagyszerű volt a lakodalom, melyet a hernádszegi és bajnóci várbán tartottak. A felség is képviseltette magát rajta.

Móricz Zsigmond.

Apróságok • Adomák

Megindult az utasforgalom Európa és Amerika között.

1909 július 25-én repülte át először Bleriot francia repülő a Franciaország és Anglia között levő tengerszorost. Közelebből, pontosan ennek a napnak a 30-ik évfordulóján indult meg Európa és Amerika között az utasforgalom. Az első repülőgép 32 utast és 60 ezer levelet hozott magával. A nagy utasszállító repülőgép az utat 20 óra alatt tette meg. A repülőgép a legnagyobb kényelemmel van berendezve. Az utasok számára fülkék vannak, kitűnően lehet aludni s étkezni a repülőgépen.

Miért világít a Szent János bogár?

A Szent János bogár ugynevezett „hideg fényt” sugároz ki. Ez a fény arról nevezetes, hogy a leggazdaságosabb, mert keletkezésekor semmi anyag sem alakul át hővé. Az Szent János bogár világító szervében kétféle fényfejlesztő anyag van. Ezeknek az anyagoknak olyan a vegyi összetételük, hogy amikor egymáshoz érnek és levegő jut hozzájuk, fényt bocsájtanak ki magukból. Tükröző felületű kristályok veszik körül a fényfejlesztő anyagokat és ennek köszönhető, hogy a fény egyenletesen szóródik szét és sugárzik ki a sötétségbe. Mint említettük, a Szent János bogár fénye hideg fény és így, ha a világító bogarat megfogjuk, nem érezzük melegnek, de nem is adhatná a bogár fényét rendszeres folyamat, hiszen a bogár teste elégne. Érdekes, hogy ha a bogarat megzavarjuk, vagy megfogjuk, a világító sejtekhez vezető levegőcsövecskéket azon-

nal elzárja és a fény kialszik.

A forró égőv alatt és a mély tengerekben nagyon sok olyan állat van, amelyek világítanak. Sok állatnál a létért való küzdelem legfontosabb fegyvere, hogy világítani tud. A mély tengeri halak például csak úgy tudják zsákmányukat elfogni, hogy világító szervük segítségével megvilágítják a körülöttük lévő tengert. Veszély esetén a mély tengeri halak egy szempillantás alatt kioltják fényüket és láthatatlannokká válnak.

A nálunk élő Szent János bogár nagyon kedvessé teszi a nyári estéket. A nedves, füves helyeket szereti. Mikor világítani látjuk, gondoljunk arra, hogy a természet a leggondosabb gazda, mert a legolcsóbban, minden anyagpazarlás nélkül tud olyan világító berendezést üzemben tartani, amire az ember nem képes.

Pulikutyák szereplése Berlinben.

A nagyvárosi közönség nyári látványosságai közé tartoznak a cirkuszi előadások. Berlinben jelenleg a legnagyobb sikert érte el egy nagy látványos színházban a magyarországi pulikutyá csapat. A pulikutyák csodálatraméltó ügyességeket mutatnak be. Kötelen táncolnak, bukfencet vetnek és minden jókedvűen, hibátlanul végeznek. A pulikutyacsapat legokosabb állata Mocskos. A legkiválóbb bukfencező pedig egy Fickó nevű kutya.

Vasuti pénztárnál.

- Kérek egy jegyet!
- Hová?
- Ide a markomba,
- De hová utazik?
- Lakodalombal!

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

F. I. Zöldtrágyázás céljaira csak pillangós virágú vagy lóhere-szerű növények ajánlatosak. Csak ezek képesek ugyanis a levegőből a nitrogéniumot lekötöni és a növényeknek a földben átadni.

F. R. A lisztharmat által megtámadott egresgyümölcsöket nyersen semmiesetre sem szabad elfogyasztani. Igaz, a penészreteg lekaparása után a gyümölcsök aránylag jól mutatnak, nem szabad azonban feledni, hogy a lisztharmat betegség következtében olyan anyagok kerülhettek a gyümölcsbe, amelyek az egészségre nézve károsak. Bár kisebb mértékben, de ugyanaz áll a befőttnek is iznek való feldolgozása esetében is, azt ajánljuk tehát, hogy mondjon le az egresnek levelesen jelzett értékesítési módjáról. A jövőben pedig tavasszal tegye meg az óvó intézkedéseket, hogy egres bokrain a lisztharmat ne lépjen fel.

M. O. Az ember legjobban tud dolgozni 18–22 fok hőmérsékleten. 25 és annál magasabb fokra hőmérsékleten az ember már nem érzi jól magát. A nagy melegben a párolgás fokozódik, a szellemi és testi munka lassabban megy.

M. K. A vásznat vízhatlanná teheti a következő módon. Főzön 50 gram vízahólyagot esővizben addig, míg az teljesen felolvadt, aztán olvasszon fel 100 gram timsót 3 liter vízben és 30 gram fehér szappant másfél liter vízben. Az egészet keverje össze. Az így nyert keveréket meleg állapotban kenje a vászonra és hagyja megszáradni.

L. J. A magas hegyesúcsok meleg nyári napokon át nagyon fellemelegednek és megmelegítik maguk körül a levegőt. A meleg levegő nagyon sok vizpárát tud magában tartani anélkül, hogy a pára felhő alakban kicsapódna. Naplemente után a hegyesúcsok aránylag hamar kisugározzák a nappalon át felraktározott meleget és így a hegyesúcsokat környező levegő lehül és belőle felhők alakjában kiválik a vizpára. Ez az oka annak, hogy a legderültebb idő mellett is este gyakran felhőssé válik magas hegyek felett a levegő. Hogy ebből a jelenségből az időjárást meg lehessen jósolni, ahhoz igen nagy szakértelemre van szükség.

V. F. G. Sárd. Kérdéséből nem lehet pontosan megállapítani, hogy milyen módszerrel dolgozik Boezonádi kaptáraiban, továbbá, hogy az említett kaptár milyen összeállítású. Ha jól sejttem, fönt van a költőtér és lent a mézür. Ez nem valami szerencsés megoldás, mivel a méhek ösztönük-nél fogva szivesebben raktározzák el a fölösleges mézet fönt, mint alul. Ha kaptára rakódó rendszerű, cserélje meg a két ládát, vagy pedig a költőtér kereteit rakja át az alsó sorba, fölül pedig helyezzen egész műléptáblával ellátott kereteket. Ha lehet választódesszkat és Hanneman-rácsot ne használjon, mert így szivesebben foglalják el a mézürt. Jó hordás esetén még az idén kiépíthetik és telehordhatják a mézürt s ha ez elmaradna, akkor jövő tavasszal. Míg azonban a költőtér ki nem építették, tovább nem mennek.

Az idei rajzás elmaradásának oka a hordás megszűnésében keresendő, minek következtében Erdélyszerte gyenge rajzás volt.

Rajzás céljaira inkább parasztkasokat állítson be, mert ezek biztosabban rajzanak.

Ha valamire vonatkozólag még szeretne felvilágosítást kapni, írjon válaszbélyeget mellékelve Benczédi Márton tanítónak Suatu-Magyar szovát, p. u. Mociu, jud. Cluj, ahonnan a további utbaigazítást megkapja. Irja le akkor kaptárának szerkezetét, mert csak úgy lehet tisztán látni. Kérjük alkalomadtán a 20 lej tanácsadói díjat beküldeni.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelígs leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

2-4 éves római katolikus árva gyermeket örökbe fogadnék. Balázs János, Baraolt-Barót, jud. Treiscaune.

A lefényképezett „középkor”. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi plotykákat, kozmetikai cikket, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képalapban. A Délibáb egy száma 8 lej.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Ifj. B. M. Erősd, M. A. Nagybacon, K. B. Középahta, V. J. D-é Mezőbodon, Sz. F. Dicsőszentmárton.

ELŐFIZETŐINKHEZ!
Finczeffy Sándor megbízottunk, aki ezidőszertint Udvarhelymegyében végez lapunk érdekében munkát, a legközelebbi napokban a megyének Udvarhely és környéki falvait keresi fel. Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az említett területen laknak, hogy megbízottunk megjelenése alkalmával sziveskedjenek a feltüntetett hátrálékos összeget szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Ismételten közöljük, hogy azon előfizetőinket, akikhez nem tudunk ez alkalommal megbízottat küldeni, postautalványon szólítjuk fel és felkérjük, hogy a feltüntetett összeget ugyanazon postautalvány felhasználásával küldjék be kiadóhivatalunkhoz.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: P. J-né Marosvásárhely 150, K. L. Magyaró 155, L. B. Aranyosmeggyes 150, H. M. Zséna 155, B. A. Corbi-Ciugi 155, Ifj. Cz. A. Nagyiratos 155, T. D. I. Tordaszentlászló 155, N. J. Nagybár 285, D. D. Medesér 150, Z. D. Barátos 75, B. M. Jobbágyfalva 155, P. I. Nagykároly 300, K. G. Hosszumező 150, Özv. J. D-né Örvénd 85, Sz. J. Maroszlatina 155, L. J. Adámos 155, B. Gy. Szemlak 85, Id. O. I. és Ifj. O. I. Kökök 150 és K. A. Brassó 455 lej.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.
Serv. Cen. C. VI. A. Bun de imprimat.

A torjai műkedvelők.

A Torjai Ref. Egyházi Dalárda műkedvelői 1939 május 28—29-én színrehozták a „Bettyár kendője” c. népszínművet fényes siker mellett. A betanítás nehéz munkáját Kovács Dezső karnagy végezte. Szereplők: Kovács Dezsőné, Könczey Ferencné, Könczey Istvánné, Könczey Margit, Kovács Gizi, Könczey Ferenc, Könczey István, Veress Lajos, Barthos Antal, Brezmannik István, Barthos Jenő, Kiss Kelemen, Szatmári József és Könczey Miklós.

lárda 1932-ben alakult Kovács Elnök: Pótsa János ref. lel-
Dezső karnagy vezetése alatt. kész.

Mai úri divat.

Azok részéről, akik nem kívánják kellő megbecsülést tanúsítani az eredeti, szép, magyaros öltözködés iránt, gyakran halljuk az ellenvetést, hogy miért nem öltözik a városi nép az ajánlt ruhába?

Ennek az ellenvetésnek hovatovább mind kevesebb lesz a jogosultsága. Ma már ugyanis a művelt városi nők is magyaros diszítésű ruhákat csináltatnak. Budapesten a tavaszon nagy kiállítást rendeztek a magyaros diszítésű ruhákból s annak hatása alatt a magyar városokban ma már jórészt himzéssel, varrással ékesített ruhákban járnak a hölgyek. Nagy divatja és kelendősége van az erdélyi népréseletnek is. Helyes volna, ha éppen mi nem becsülnök meg azt kellő értéke szerint? Képünk egy magyarországi kisasszonyt a ma divatos köntösben ábrázol.

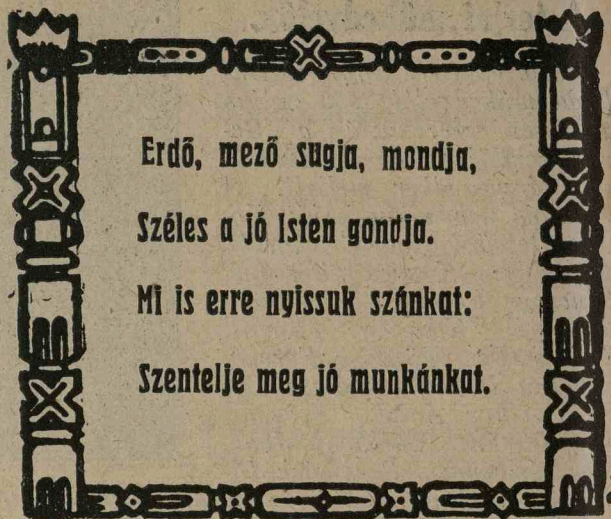
Tanuld meg!

A vaj a legkönnyebben emészthető zsiradék.

Nyáron az emberi táplálkozásban különösen nagy jelentősége van a vajnak, mert a tudományos vizsgálatok szerint a vaj a legkönnyebben emészthető zsírféleség. A vizsgálatok során kiderítették, hogy a vajnak csaknem 98 százaléka emészthető. Tehát még a növényi zsiroknál is könnyebb étel. Nagyon fontos dolog továbbá, hogy a vajban igen sok vitamin van és ez még hosszabb idő alatt sem szenved változást a vajban. A vajnak te-

hát vitamintartalma különösen nagy jelentőséget ad. Nyáron pedig rendkívül növeli értékét az a tulajdonsága, hogy az összes táplálkozásra felhasznált zsirok között a legkönnyebben emészthető.

Erdő, mező sugja, mondja,

Széles a jó Isten gondja.

Mi is erre nyissuk szánkat:

Szentelje meg jó munkánkat.

Vigyázz magadra!

Ha könnyű is, kösd be sebed
Mert kiesiből nagy baj lehet.

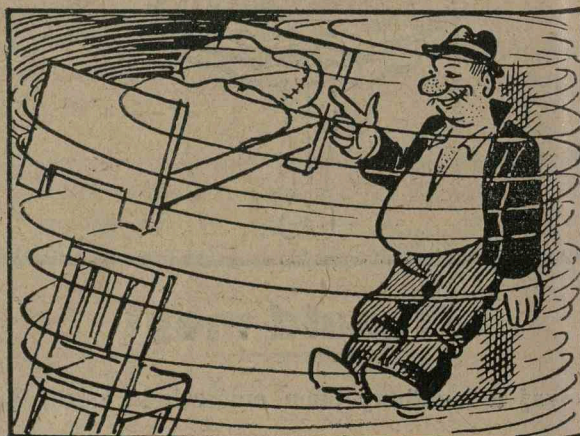
Hogyan óvakodjunk a szunyogoktól?

Régi tapasztalat, hogy a szunyog nem szereti a diófát, azokról a helyekről, ahol több diófa áll, elhuzódik. A diófa levelének erős, kesernyés illatát ugyanis a szunyogok nem szeretik. Régi bevált védekezési mód szunyogcsipés ellen a fedetlenül maradt testrészeket vékonyan dióolajjal bekenni, vagy pedig diófa levéllel bedörzsölni.

Mosdóvizet is készíthetünk ellenük a következő módon: 1 rész szekfüolajat, 32 rész alkoholt és 8 rész kölnivizet összeöntünk és tölcserbe helyezett itatóspapíron átszűrünk. Ebből néhány cseppet adva mosdóvizünkhez, a szunyogok nem fognak kellemetlenkedni.

Ha már megcsipett a szunyog, dörzsöljük be a helyét azonnal, illetve kenjük be vastagon kissé megnedvesített porcukorral. A viszketés azonnal elmúlik és a csipés helye nem fog feldagadni. — Jó hatásva egy cseppnyi szalmiákszesz is.

Részeg ember észjárása.

Egy ember részegen megy haza. Alig, hogy beér a hálósobájába, az egész szoba örülten forogni kezd vele. A részegünk neki támasztja hátát a falnak és így okoskodik:

— Egy lépést se tudok menni... de nem baj... Mühelyt az ágy ideér hozzám, beleugrom...